

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «КІРОВОГРАДСЬКИЙ ОБЛАСНИЙ
ЦЕНТР КОНТРОЛЮ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ХВОРОБ
МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ»**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ДУ «Кіровоградський ОЦКПХ МОЗ»

07 листопада 2022 року № 287

(у редакції наказу ДУ «Кіровоградський
ОЦКПХ МОЗ»

18 грудня 2023 року №321)

ПОЛОЖЕННЯ

**про оцінку заходів безперервного професійного
розвитку на ознаки академічної доброчесності та
дотримання принципів практичної
медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності,
заснованої на доказах у Державній установі
«Кіровоградський обласний центр контролю та
профілактики хвороб
Міністерства охорони здоров'я України»**

I. Загальні положення

1.1. Це Положення визначає основні засади оцінки на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах заходів безперервного професійного розвитку, які розробляються та/або впроваджуються Державною установою «Кіровоградський обласний Центр контролю та профілактики хвороб МОЗ України» (далі - Установа).

1.2. Метою оцінки на ознаки академічної доброчесності та дотримання принципів практичної медичної/фармацевтичної/реабілітаційної діяльності, заснованої на доказах (далі - Оцінка) є визначення дотримання загальноприйнятих норм здійснення освітньої діяльності учасниками процесу впровадження заходів безперервного професійного розвитку з дотриманням основних моральних і правових стандартів академічної поведінки та принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності, а також дотримання принципів доказової медицини.

1.3. Положення розроблене відповідно до Конституції України, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Про професійний розвиток працівників», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про авторське право і суміжні права», постанови Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року № 725 «Про затвердження Положення про систему безперервного професійного розвитку працівників сфери охорони здоров'я», наказів Міністерства охорони здоров'я України від 22 лютого 2019 року № 446 «Деякі питання безперервного професійного розвитку лікарів » (зі змінами), від 28 вересня 2012 року № 751 «Про створення та впровадження медико-технологічних документів зі стандартизації медичної допомоги в системі Міністерства охорони здоров'я України» (зі змінами), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 листопада 2012 року за №2001/22313.

1.4. Метою Положення є розвиток корпоративної культури, дотримання високих професійних стандартів у здійсненні безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників, запобігання порушення академічної доброчесності.

1.5. Вимоги цього Положення поширюються на осіб, що долучені до процесу безперервного професійного розвитку, які усвідомлюють свою відповідальність за неналежне виконання функціональних обов'язків, формування сприятливого академічного середовища для забезпечення дієвої організації процесу безперервного професійного розвитку, розвитку інтелектуального особистісного потенціалу та зобов'язуються виконувати норми даного Положення.

1.4. У Положенні термін и та поняття вживаються у такому значенні:

Академічна доброчесність - сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватись учасники процесу БПР під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів безперервного професійного розвитку.

Викладач - особа, що здійснює проведення Заходів БПР із використанням Матеріалів Заходу БПР.

Доказова медицина - добросовісне, точне і свідоме використання кращих результатів клінічних досліджень для вибору лікування конкретного пацієнта.

Доказова медицина – наукова медицина, медицина, заснована на доказах або свідченнях: підхід до медичної практики, при якому рішення про застосування профілактичних, діагностичних та лікувальних заходів приймаються, виходячи з наявних доказів їх ефективності та безпеки, а такі докази піддаються пошуку, порівнянню, узагальненню та поширенню для використання в інтересах пацієнтів.

Принципами доказової медицини є: принцип використання наукової медичної інформації лише найвищого рівня доказовості; принцип постійного оновлення інформації щодо досягнень науки та клінічної практики; принцип постійного ознайомлення всіх учасників медичної галузі з досягненнями науки і практики; принцип оптимальної діагностичної доцільності; принцип раціональної фармакотерапії; принцип постійного підвищення безпеки медичних втручань; принцип мінімізації економічних затрат; принцип постійної оптимізації діяльності національної системи охорони здоров'я; принцип міжнародної стандартизації медичних втручань; принцип колективної відповідальності.

Заходи безперервного професійного розвитку (далі - Заходи БПР) - освітні заходи медичного, реабілітаційного та/або фармацевтичного спрямування, метою яких є підтримання або підвищення рівня професіоналізму і розвиток індивідуальної практики для задоволення потреб пацієнтів та оптимізації функціонування сфери охорони здоров'я, що розробляються та/або організуються та/або впроваджуються Установою.

Матеріали Заходу БПР - навчальні, методичні та інші матеріали, інструменти оцінювання знань, що мають паперову та/або електронну форму та використовуються в процесі проведення Заходу БПР з метою набуття Учасниками Заходу БПР знань, компетентностей та практичних навичок та/або перевірки такого набуття.

Розробник Матеріалів - особа, що здійснює розробку Матеріалів Заходу БПР з метою використання їх у проведенні Заходів БПР.

Уповноважена особа з питань БПР - особа, відповідальна за процес впровадження заходів безперервного професійного розвитку, що розробляються та/або організуються Установою, що призначається відповідним наказом керівника Установи.

Учасники – працівники сфери охорони здоров'я, до яких належать лікарі, провізори, молодші спеціалісти (фахові молодші бакалаври, молодші бакалаври, бакалаври) з медичною освітою, які беруть участь у Заходах БПР з метою набуття знань, компетентностей та професійних навичок.

Інші терміни вживаються у цьому Положенні у значенні, наведеному в Положенні про систему безперервного професійного розвитку працівників

сфери охорони здоров'я, затвердженому постановою Кабінету Міністрів України від 14 липня 2021 року №725.

II. Дотримання академічної доброчесності

2.1. Дотримання академічної доброчесності Розробниками Матеріалів та Викладачами передбачає;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;

контроль за дотриманням академічної доброчесності Учасниками Заходів БПР;

об'єктивне оцінювання результатів навчання.

2.2. Дотримання академічної доброчесності Учасниками передбачає:

самостійне виконання навчальних та практичних завдань, завдань контролю результатів навчання;

посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

2.3. Порушенням академічної доброчесності вважається:

академічний плагіат - використання при розробці та впровадженні матеріалів Заходів БПР (частково або повністю) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власної діяльності та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства;

фабрикація - вигадкування даних чи фактів, що використовуються при розробці та впровадженні матеріалів Заходів БПР;

фальсифікація - свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються Заходів Б П Р;

списування - проходження оцінювання набуття знань, компетентностей та практичних навичок у Заході БПР із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання;

обман - надання завідомо неправдивої інформації щодо власної діяльності в рамках процесу БПР. Формами обману є, зокрема, академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація та списування;

хабарництво - надання (отримання) Учасником , Розробником Матеріалів або Викладачем чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або

нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в процесі впровадження Заходів БПР;

необ'єктивне оцінювання - свідоме завищення або заниження оцінки результатів Учасників;

надання Учасникам під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання;

вплив у будь-якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на Викладача з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Наведений перелік не є вичерпним та не охоплює всіх діянь, що можуть містити ознаки порушення академічної доброчесності.

III. Дотримання принципів доказової медицини

3.1. Розробники Матеріалів на всіх етапах процесу мають дотримуватись принципів доказової медицини/доказової реабілітації щодо Матеріалів Заходів БПР.

3.2. Захід БПР має відповідати заявленій меті навчання, вимогам академічної доброчесності

3.3. Викладачі повинні дотримуватись у Заході БПР змісту, викладеному в Матеріалах Заходу з метою дотримання принципів доказової медицини/ доказової реабілітації.

3.4. Дотримання принципів доказової медицини/ доказової реабілітації Розробниками Матеріалів передбачає використання паперових та електронних джерел інформації, які включають:

медико-технологічні документи;

керівні документи з найкращої клінічної практики і стандарти медичної допомоги;

міжнародні електронні бази клінічних настанов і стандартів медичної допомоги;

систематичні огляди, метааналізи результатів клінічних досліджень, публікації результатів клінічних та інших наукових досліджень у рецензованій науково-дослідній літературі.

3.5. Провайдер забезпечує здійснення контролю за актуальністю, повнотою та відповідністю матеріалу темі навчання.

IV. Порядок виявлення і встановлення фактів порушення академічної доброчесності і дотримання принципів доказової медицини

4.1. У випадку виявлення порушення академічної доброчесності чи намірів про можливість такого порушення під час проведення освітнього заходу, будь-який учасник заходу БПР повинен звернутися до представника керівних органів Провайдера або Уповноваженої особи з питань БПР Провайдера.

4.2. Незначні порушення виправляються на місці або під час проведення заходу БПР. При суттєвих порушеннях, які не відповідають принципам академічної доброчесності та доказової медицини/доказової реабілітації, до розгляду приймаються письмові повідомлення про факт порушення дотримання принципів доказової медицини/ доказової реабілітації та академічної доброчесності.

4.3. Повідомлення про факт порушення дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності (далі – повідомлення) подається на офіційну адресу провайдера у довільній письмовій формі або в електронній формі з використанням кваліфікованого електронного підпису та/або кваліфікованої електронної печатки.

Повідомлення повинно містити таку інформацію: – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи, стосовно якої порушено питання про порушення дотримання принципів доказової медицини та академічної доброчесності; – зміст порушення дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності під час освітніх заходів такою особою; – докази, що підтверджують факт порушення дотримання принципів доказової медицини та академічної доброчесності, включаючи прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) автора/авторів та посилання на джерело оприлюднення розробок, наукових (науково-технічних) результатів, що належать іншим особам та були використані особою, стосовно якої порушено питання про порушення нею дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності; – прізвище, ім'я, по батькові (за наявності) особи або найменування заявника, його поштову адресу або адресу електронної пошти, а також номер телефону.

4.4. Контроль за дотриманням академічної доброчесності в частині оцінки набутих знань, компетентностей та практичних навичок у Заходах БПР має здійснюватись автоматично з використанням електронних інструментів перевірки набуття знань, компетентностей та практичних навичок.

4.5. За дії (бездіяльність) щодо порушення академічної доброчесності, особа може бути притягнута до відповідальності з підстав та в порядку, визначених законодавством.

4.6. Провайдер ініціює процедуру виявлення фактів порушення ознак академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини щодо осіб, які приймають участь в освітніх заходах на підставі повідомлення про факт порушення дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності або за власної ініціативи Провайдера.

4.7. У разі отримання Повідомлення про факт порушення дотримання принципів доказової медицини та академічної доброчесності Провайдер зобов'язаний провести перевірку інформації щодо можливих фактів

порушення дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності та прийняти відповідне рішення.

4.8. Експертиза заявленого факту проводиться Комісією з нагляду за організацією та проведенням заходів БПР у ДУ «Кіровоградський ОЦКПХ МОЗ» (далі Комісія), створеною за наказом Генерального директора Провайдера, яка впродовж семи робочих днів з дати отримання заяви надає експертну оцінку щодо факту, викладеного у заяві, складає висновок, в якому відображається інформація про наявність або відсутність виявлених фактів порушення дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності та оприлюднює відповідні пропозиції.

Висновок і пропозиції приймаються відкритим голосуванням. Висновок і пропозиції вважаються прийнятим, якщо за них проголосувало більше половини членів Комісії. Засідання Комісії оформлюється протоколом, який підписують голова та секретар Комісії.

4.9. Зазначені висновок і пропозиції носять рекомендаційний характер. Висновок і пропозиції подаються Генеральному директору Провайдера для прийняття рішення щодо притягнення до відповідальності осіб, стосовно яких Комісією встановлено факт порушення ними академічної доброчесності.

4.10 У випадку виявлення порушення принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності Комісія повідомляє учасника освітніх заходів безперервного професійного розвитку про час, місце та процедуру встановлення факту порушення принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності та притягнення його до академічної відповідальності.

Відсутність учасника освітнього заходу, повідомленого про час та місце розгляду питання про встановлення факту порушення принципів доказової медицини/доказової реабілітації та академічної доброчесності та притягнення його до академічної відповідальності, не є перешкодою у вирішенні цього питання. Копія висновку Комісії надається особі, щодо якої розглядається питання про порушення нею академічної доброчесності.

4.11. У випадку порушення принципів академічної доброчесності та доказової медицини/доказової реабілітації, Розробник Матеріалів несе відповідальність відповідно до законодавства.

4.12. Настання відповідальності за порушення принципів академічної доброчесності та доказової медицини/доказової реабілітації не звільняє Розробника Матеріалів від зобов'язання здійснити заходи щодо усунення такого порушення.

Ⅴ. Притягнення учасників освітніх заходів безперервного професійного розвитку до академічної відповідальності

5.1. За порушення академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації застосовуються відповідні заходи відповідальності згідно з вимогами чинного законодавства України. Підтверджене порушення академічної доброчесності учасниками освітнього,

наукового, просвітницького процесу може спричиняти академічні та юридичні наслідки, зокрема, вони можуть бути притягнені до юридичної відповідальності відповідно до закону та/або щодо них можуть бути застосовані академічні наслідки (академічна відповідальність).

5.2. За порушення ознак академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації учасники освітніх заходів безперервного професійного розвитку можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності:

- попередження;
- повторне проходження оцінювання (атестації);
- повторне проходження відповідних тем (форм) безперервного професійного розвитку;
- відсторонення учасника освітніх заходів безперервного професійного розвитку.

Застосування конкретного виду наслідків залежить від виду, форми, ступеня порушення академічної доброчесності та здійснюється, відповідно до компетенції органів, які розглядають питання щодо порушення академічної доброчесності.

5.3. Додатковими обставинами, які враховуються при визначенні конкретних наслідків порушення особою академічної доброчесності, є:

- визнання особою своєї провини;
- сприяння чи перешкоджання особою встановленню істини щодо порушення академічної доброчесності;
- системність порушень (наявність повторних або систематичних порушень академічної доброчесності чи етичних норм);
- ступінь впливу, масштабність наслідки порушення;
- вірогідність та істотність негативного впливу на імідж/репутацію Провайдера;
- інші обставини, які можуть мати значення.

VI. Оскарження рішень, ухвалених щодо порушення академічної доброчесності

6.1. Кожна особа, стосовно якої було ухвалено рішення щодо встановлення факту порушення нею академічної доброчесності, має право ознайомитися з підставою встановлення такого факту, особисто або через представника надавати роз'яснення та подавати зауваження або відмовлятися від надання пояснень.

6.2. Особа, стосовно якої було ухвалено рішення щодо встановлення факту порушення нею академічної доброчесності, має право оскаржити рішення про притягнення до академічної відповідальності до органу, уповноваженого розглядати апеляції, або до суду у порядку, встановленому законодавством.

Ⅶ. Заходи з попередження порушень академічної доброчесності та дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації при проведенні заходів безперервного професійного розвитку.

7.1. Провайдер забезпечує здійснення контролю за дотриманням засад доказової медицини/доказової реабілітації під час освітнього процесу.

7.2. Основні профілактичні заходи академічної недоброчесності полягають в інформуванні учасників та членів комісії з нагляду за організацією та проведенням заходів БПР про необхідність дотримання загальнодержавних і нормативних документів, рекомендованих Провайдером, які регламентують питання академічної доброчесності, принципів доказової медицини/доказової реабілітації шляхом:

- підписання Декларації про дотримання академічної доброчесності;
- організації заходів з популяризації основ інформаційної культури;
- формування завдань для навчальних та кваліфікаційних робіт з використанням педагогічних інновацій, що сприяють розвитку творчого підходу здобувачів до їх виконання;
- розповсюдження методичних матеріалів з уніфікованим визначенням вимог щодо належного оформлення посилань на використані у письмових роботах;
- створення інформаційних та методичних матеріалів, присвячених інформаційній грамотності та попередженню плагіату;
- створення та розміщення в Установі матеріалів, присвячених популяризації принципів академічної доброчесності;
- працівникам сфери охорони здоров'я забезпечується доступ до навчальних матеріалів, які були представлені під час заходу БПР; всі матеріали проведених в Установі заходів БПР розміщуються на сайті Установи.

7.3. Функції сприяння академічній доброчесності та дотримання принципів доказової медицини/доказової реабілітації покладені на уповноважену особу з питань БПР.

Ⅷ. Прикінцеві положення

8.1. Контроль за виконанням даного Положення здійснюють посадові особи Установи/Провайдера в межах своїх повноважень.

8.2. Всі зміни та доповнення до даного Положення вносяться шляхом видання відповідного наказу за підписом генерального директора та затвердження нової редакції.

8.3. Після затвердження Положення у новій редакції попереднє Положення втрачає свою юридичну силу.